

Самур

№ 3 (262) 2013-йисан 29-март

1992-йисан январдилай ажъатзава

Хабарар

www.samurpress.net

Азербайжандин Шеки райондин ГъвечИи Дегъне хуьруьн чилерал археологри чи эрадал къведалди III агъзур йисаз талукъ къадим яшайишдин чка винел акъуднава. Инай гъа девирдиз талукъ амукъаярни жагъанва.

Дагъустандин Магъачкъала шегъерда дуньядин стандартив къадай, алай девирдин лап хъсан стадионрикай сад эцигна, кардик кутунва. 30 агъзур кас къазвай цийи стадиондиз международный статус ганва.

РФ-дин Президентдин Кеферпатан Къафкъазада авай тайин ихтиярар гвай векил Александр Хлопонина малумат гайивал, ина 110 агъзур айл квахънава. Абур дидедиз хъанва, амма я мектебдиз фенвач, яни гына аватга чизвай кас авач.

Лондондин кефер пата атенстар патал килиса эцигна, кардик кутунва. Ина инсанри дубарихъ ваь, илимдин ихтилатрихъ яб акалзава. Эхиримжи 10 йисан къене Британияда атенстрин къадаар къведра артух хъанва ва 14 миллиондилай алатнава.

И ЧИЛ ХАЙИ ДИГЕ Я

ЖЕЧ ГЪА!...

ШУШАДА ТАЛЫШ ЧІАЛАЛ РАДИО?

И йикъара газетри хабар гайивал, эрмений-риз Азербайжандин къадим шегъеррикай тир Шушада «Талышистандин ван» (Толышстони сәдо) тІвар ганвай радио кардик кутаз кланзава. Им вучтин радио ятга, гьикI ва ни арадал гъанватга лугъузвач.

Газетри эрмени чешмейрал бинелу яз кхъенвайвал, и радиодин гунугар талыш миллетдин векилар тир журналистри гъазурда. Радио кве чІалал – талыш ва азербайжан чІаларал рахада.

Хабарра радиодин рекламдин чархуникай – «Youtube. Com» порталда гъакъарнавай видеодикайни малумат ганва. Рекламдин чархунай музыкадихъ галаз санал талыш чІалал анонс гузва. «Media forum» сайтини малумарзавайвал, анонсдин вахтунда гъакІни гунугар куьруь цІиргъина, 9677 йигинвиле чукІурда лагъанва.

Аквазвайвал, гила эрменияр талыш чІалалди Азербайжандал бугътенар вегъиз алахъзава. И кардин вилик пад къун патал 1993-йисуз Бакуда лезги, талыш ва куьрд чІаларал кардик кутур радиоунугар цІийи кыллелай чи республикадин агъалийриз ван хъун патал «Араз» программадиз хкана кланзава. Алай вахтунда и

чІаларал гунугар гуя Азербайжандилай къеце патаз гузва къван ва гъавилай чи агъалийриз ван къезвач. Амма къецепатан улкъвейра абур ван атай касни авач. И месэладикай «Самурди» са шумудра кхъенатлани, республикадин талукъ идарайри гъелени дидед чІалал гунугрихъ яб акализ кланзавай агъзурралди инсанрин тІалабун кваз къазвач.

Дагъ кукІушри,
халкъ игитри
машгъурда.

Лезги халкъдин
мисал

Хабарар

www.samurpress.net

КЪАЙГЪУ ЧӢУГВАЗВА

И йикъара Азербайжан Республикадин Президент Илгам Алиева журналистрин къайгъу чӢугунихъ галаз алакьвалу тир кьве серенжемдиз къул чӢугуна. Сад лагъай серенжемдиз къадайвал, журналистрин яшайишдин гъалар хъсанарун патал абуруз квалер эцигун къарардиз къачунва ва и ниятдолай 5 миллион манат пул чара ийида.

Къвед лагъай серенжемдалди 32 газетдин гъарадаз 20 агъзур манатдин, 8 информациядин агентстводин гъарадаз 10 агъзур манатдин кумек гуда. Алай вахтунда республикада 30 газет гъар юкьуз, 100 газет гъафнеда садра акъатзава. Регионра 14 телеканал кардик ква.

ЦӢИЙИ ЭЦИГУНАР

Къебеле районда балкӢанрихъ галаз алакьвалу тир спортдин хилер виллик тухун патал эцигъавай чӢехи клубдин сад лагъай этап арадал гъана кумекъанава. И этап кардик кутунин мярекатда Азербайжан Республикадин Президент Илгам Алиевани иштиракна. Бум хуьруьн 25 сектордин чилерал кьилдиз акъуднавай эцигунрик офисдин дарамат, балкӢанар хуьдай са шумуд тир, гъулле гудай зонар, гъазурвал акъадай меркезар, спортдинни гъуьрехънавилдин затӢар маса гудай магазин, хуьрекар чрадай ва гудай объект акъатзава.

КЪАДИМ МИНИАТЮРАР

Мегъсетти Генжевидин 900 йисан юбилейдихъ авсиятда Испаниядин королевади Азербайжандин шайрдин къадим миниатюрар багъишнава. Бязи миниатюрар са вахтунда Эрдебилдин ктабханай Аспаниядин тухванвай бур я. И йикъара Чехи Британиядай Генжевидиз Мегъсеттин яратмишунриз талукъарнавай 4 монографияни гъанава. Икьван Чавалди къватӢнавай экспонатрин арада XIV-XV виш йисариз талукъ документтар ава. Шайрдин юбилей алай йисан майдин эвлер тухуда.

ИНТЕРНЕТ ТЕЛЕВИЗИЯ

Мукъвал йикъара Азербайжанда цӢийи Интернет телевизия кардик кутада. Алай вахтунда «Publika online TV» тӢвар ганвай и телевизия патал герек тир гъазурвилер акъазва. Кьил акъуддай ксарин дугъузвайвал, техникадин месъалар гъялна кумекъай кузанин, телевизия кардик акъада. ЦӢийи телевизия вичихъ чӢехи мумкинвилер ва гъаф оперативвал авайди жедя.

КЪИЛ КЪУРТӢА ХЪСАН Я

Са шумуд компанидикай арадал атанвай, «Авестадин» кьил Гажики Ибрагьим Негъремлиди малумат гайивал, карчийриз Бакудин кьилерагъакӢидай патал, Каспи гъуьле гъилералди тукъгъурнавай кьураматда цӢийи шегъер кутаз кӢанзава. Ина 85-150 мертебадин 7 дарамат, гъакӢини дуньядин виридалайни къакъан 186 мертебадин квал, 150 мектеб, 50 азархана, университетар, алишверишдин комплексар, аялрин бахъчар эцигда.

Проект кьилдиз акъудун патал 100 миллиард доллар кӢанзава. Алай вахтунда «Авестадин» инвесторар жагъурзава.

ЧИ КЛАССИКАР

1997-2013-йисара «Самур» газетди чи литературадин классикрикай 40-далай гъаф зарийрин гъакӢиндай макъалалар чаннава. Агъадихъ чна са бязибурун тӢварар рикӢел кхизва:

Седретдин Сулейман ал Лезги, Хиневни Зайнаб, Къуре Мелик, Къучхур Саид, Етим Эмин, Ашукъ Суьйгуьн, Ахъегъ Гъажи, Мукъгъверган Али, Ихрек Режеб, СӢал Сулейман, СӢал Саид, Алакьвадар Гъасан, Хлеж Къурбан, Чилихъ Абдулгъамид, Къурагъ Афизат, Рухун Али, Эмираслан

Гъанидин, Саид Пери, Алибег Фетягъов, Малла Нури, Лезги Агъмед, СӢал Мусайиб, СӢал Назлу, Кесиб Абдуллагъ, Хуьруьз Гъагъир, Къяс Межидов, Шагъ-Эмир Мурадov, Забит Ризванов, Лезги Нямет, Ядуллагъ Шейдаев, Теймур Алиханов, Саид Пери, Мейрам, Селей, Саид Агъмед, Балакьвардаш Султанов ва мсб.

Газетдин чинриз классикрикай макъалалар акъудун иллай кьулухъни давамарда. Агъадихъ Миграгъ Мардалидикай макъала чапзава.

МИГРАГЪ МАРДАЛИ

(1820-1927)

Вичин 107 йис умуьр гъална гъаф азиятризни дарвилериз таб гайи, вилералди дуньядин гъаф татугайвилерни зидвилер акур, дам зегъметдали дамах авур, лезги хуьрера къекъвена, кесибрин гъалдикай хабар кьур, абуруз чӢалар тесниф авур, инсаф-мирвет тийижир девлетлуьриз лянет гайи, вичин девирдин гъавидиз къадай кьиметлу эсерар кхъей Миграгъ Мардалиди лезги литературада махус чка къазва.

Уста Мардали Кьилепатан Дагъустандин къадим ва машгъур хуьрерикай тир Миграгърин хуьре 1820-йисуз дидедиз хъана. Ада, вичин вичин яргъи умуьрда дерзичивал ийиз, хизан хвена. Самур ва Къуре дерейра, Къуба патал Мардали тефей хуьр бажагъат жагъин. Гъаф йисар ада шаир Кесиб Абдуллагъан хайи хуьр тир Манкъулидхуьре акъудна ва ина ам шаир хъиз машгъур хъана.

Мардали савадлу, дуньядикай хабардар, рикӢ ми хъи, анихъ галай инсандикай хабар къадай кас тир. Вичин рикӢ тӢар ва я шад авур, вичиз таьбир авур кранрикай ада чӢалар тукъгъурдай. Жемиятдиз уста Мардалидин чӢалар бегенмиш тир, вучиз лагъайтӢа адани, Етим Эмина, Ахъегъ Гъажики, Малла Нуриди ва маса лезги шаирри хъиз, зегъметчин инсандин дерди-гъалдикай, гъа ямдин татугайвилерикай кхъизвай.

Уста Мардалидин вичин чӢалар жуьреба-жуьре месъалайриз бахъзава. Абурун арада мукъгъуббатдин, яшайишдин, насигъатдин ва сатирадин эсерарни гъалтзава.

Умуьрлух вичин зегъметдал яшамаш хъайи ва эхирда къван халкъдиз кьуллуьг авур уста Мардали 1927-йисуз рагъметдиз фена.

Лезги хуьрера «уста Мардали» ва «шаир Мардали» хъиз машгъур хъайи Миграгъ Мардалидикай Къуба патал ихътин са риваят ава: «Гъеле аялмаз дерзичивилин сирер чирна, чӢехи алакьунар авай

уста хъиз гъаф хуьрера машгъур хъайи миграгъви Мардалиди ара-ара лезги хуьрериз физ, вичи цванвай пекер маса гудай ва я недай-хъвадай затӢар дегъишардай. Садра ада пекер дугъудик дегъишарун къетӢна ва ам Манкъулидхуьриз атана. Ина адаз Тамам лугъудай са руш акунва ва гада гъа таватдал ашукъ хъана. Амма диде-буба рагъметдиз фена вич пуд стхадин нафакъадал алай Тамам хайибур квалай къещик акъатиз тадачир. Мардалидиз ам дугъуьшдай гъаятдал акунай ва рушан бубудиз ухшар суфатди, къакъан къаматди, ири чӢулав вилери, яргъи кифери, лугъуз тежедай хътин иервили гададин чанда звал тунай. На лугъумир, хуьре стхайрикай кичӢела садавайни рушан тӢвар къаз жезвачир къван. И кардикай Мардалидин хабар хъана. Пагъливандин суй авай гададиз садакайни кичӢе тушир. ЯтӢани ам квал галачиз вичин кар акъаз алакьна.

Садра ада зар-зибадин атӢасдикай булуша цвана, вич амуькъзавай квалин дигъегълидиди вич пек рушал агакъарун тӢалабна. Булуша Тамам гъафни-гъаф хуьшундиз атана ва адаз эхирни цӢийи пек тандал алукиз кӢан хъана. Къасухдай хъиз, булуша алукиз кумазни, рушан гъевчи стха квалдиз хъведа ва адаз гъатта дамахарнавай вичин вах чир хъижедач. Гада кардин гъавурда акъурла, руша адавай и сир мукъгъу стхайриз талана вичив хуьн тӢалабада. Вичин вах пара кӢанзавай гъевчи стхадиз гъакъкъатдани сир винел акъуддач. Амма гъикӢ ятӢани, садра Тамам игътиятсузвал ийида ва чӢехи стхайри и кар байихда. Абуру я рушан, яни гададин хатурдихъ хуькӢурдач. Къе балкӢандин фургъун дугъуьш авай ацӢурна, гададиз са семен балкӢан багъишламашна, ам Миграгъ хъидя. Мардалидин бубади абуру рикӢин сидкъидай къабудда. Стхайр кьве юкьуз Миграгъа амуькда. Хкъедайла чӢехи стхадиз Мардалидин буба Асвараз хъайи кардикай

авайвал ихъитлатна лугъуда: «Асвар халу, и гъаятдиз гъахъай йикъалай чун дустар хъанава. Ингъе, Мардали Манкъулидхуьруз хтайтӢа, чун душманар жедя». Ахпа стхайр чпин юкьва авай хенжелрал гъил эцигна, кьил агъузла, агъсакъалдиз икрам авуна, балкӢанрал акъахна...

Дунья акунвай Асвара куьруь вахтунда Миграгъай са руш жагъурна Мардалидиз мехъер ийида. Манкъулидхуьрени гъа ихътин вакъна кьиле фидя. Стхайри хуьруь ван чукӢун тавунмаз, чпин вах кӢанзани-такӢанз кавхадин гададиз гуда. Са вахтундиди гъам Мардалидин, гъамни Тамаман хизанар кьилдин жедя. Амма Тамам сакӢани рикӢелай алуьдиз тахъай Мардали вичин хизанни галаз цӢийи кьилелай Манкъулидхуьруз къведа. Адакх вичин хизан аваз акурла, стхайри Мардалидик ктадач, гъатта герек хъайила адаз кумекни гуда. ЯхӢур йисуз Манкъулидхуьре яшамаш хъайи Мардалидиз Тамам са шумудра акуналда. ЯтӢани вичин кӢаниди авай хуьре яшамаш хуьн гададиз чӢехи тир теселли хъанай.

Тамам пудкъад йиса аваз рагъметдиз феийла, Мардалидиз гъаф эсернай ва ам начагъ хъанай. Тамаман кьве стхадин рагъметдиз фенай. Сагъ амай стхадиз кьве жегъилдин мукъгъуббатдиз гъахъсуздакъз манивал авурди къатӢанай ва адавай Мардалидин чиниз килигиз хъхъаначир. Вичин кӢаниди ахиратдин квалдиз рекъе тур шаир хизанни галаз Миграгъиз хъфенай».

Тугъуьнлай Мардалидин ми хъи мукъгъуббат жегъилриз чешне хъанай. Абуру чпин арада вафалу мукъгъуббатдиз «Мардалидин тӢал» хътин тӢвар ганай. И гафар гъатта чал машгъур манкъулидхуьруьни шаир Кесиб Абдуллагъан «Гуьзел» ширидани дугъуьш жезва:

Абдуллагъаз лугъумир на пашман я,
Мардалиди чӢугур тӢал заз аян я.

ЧИ АРХИВДАЙ

Лезгинка кьул. Лезгияр. Дагъустан вилайат. XX виш йисан эвлар.

Шаирар дидейри
хада, пачагъар -
папар.

Лезги халкъдин
мисал

(Əvvəli qəzetin 30 yanvar, 28 fevral 2013-cü il tarixli saylarında)

YENİ MÜHARİBƏ

Barsillər Çur üzərinə hücumu keçəndə ləzgilər onları ox yağışı ilə qarşıladılar. Düşmən hələ paxaklara çatmamış, cinahlardan yanar daşların əhatəsinə düşdü. İlk iki cəhdə çoxlu döyüşçü itirən barsil çarı sürətlə müdafiə qurğularını keçmək istədi. Lakin onun bu cəhdi də uğursuz oldu. İrəli şığıyan barsil atlarının ön cərgələri bir neçə metr enində qazılmış xəndəkləri keçə bilməyib, həmin xəndəklərə düşdü. Arxa cərgələr isə ox yağışı ilə üzləndi. Barsillər arasında çəşqinlik yarandı. Onlar qurğulardan yan keçmək üçün qoşunun başını dənizə tərəf yönəldirdilər və sahil boyunca irəliləməyə cəhd göstərdilər. Amma Şargir burada öz süvariləri ilə barsillərin qarşısına sədd çəkdi. Qızığın və amansız döyüş başladı. Şargirlə üz-üzə gələn barsil çarı onu ölümlə hədələdi. Amma vuruşma vaxtı yaralandı. Döyüşü davam etdirəndə Şargirin zərbəsindən ikinci dəfə yara aldı. Ləzgi çarı barsil çarını öldürməyib sağ buraxdı. Amma onun süvariləri düşmən athlarına aman vermədilər.

Bir neçə günlük döyüşlərdə geri oturdulan barsillər yenidən ləzgilərin üzərinə hücumu keçməyə cürət etmədilər. Onlar hunların Albaniyaya soxulmayıb geri qayıtdıqlarını başa düşdülər. Həqiqətən də hunlar alanların torpaqlarını zəbt etdikdən sonra onların sağ qalan hissəsi ilə müqavilə bağlayaraq, öz dastələrinə qatmış, Germanarixin çarlıq etdiyi ostqotların ölkəsinə talan edərək, simalə doğru getmişdilər.

Hunların müvəqqəti olaraq Albaniyaya hücumlarından əl çəkdiyə bir vaxtda bu ölkəyə bir tərəfdən ermənilər və yunanlar, digər tərəfdən romalılar göz dikdilər. Onların vaxtaşırı albanların münaqişəni qızışdırması son nəticədə Dzirav döyüşünə gətirib çıxardı. Hələ bu döyüşdək Urnayrın və Şargirin rəhbərliyi altında alban qoşunları yunan qoşunları ilə üz-üzə gəldi. Sahnəçilərin yazdıqlarına görə döyüşdə qüvvələr bərabər idi. Amma albanlar daha yaxşı döyüşürdülər. İgid Şargirin başçılıq etdiyi ləzgi qoşunları istənilən vaxt düşməyə qəfil və sürətlə zərbələr endirə bildilər. Onlar düşmən əsgərlərini qırmaqdan daha çox əsir alırdılar. Bunu yunanlarla döyüşlərdən əvvəl çar Urnayrın öz əsgərləri qarşısındakı çıxışı da sübut edir. O, döyüşçülərə müraciətlə demişdi: "Sizi xəbərdar edirik və bunu yaxşı yadda saxlayın. Yunan qoşunlarını əsir alanda onların əsgərlərinin əksəriyyətini salamat saxlamalıyıq. Əsirləri Albaniyaya aparıb onları şöhrətlərimizin və saraylarımızın ehtiyaclarının, həmçinin digər ehtiyacların ödənməsi üçün dulusuc, daşyonan və bəna kimi işləməyə məcbur edərək." (Bax: T.M.Məmmədov. Qafqaz Albaniyası IV-VII əsrlərdə (rus dilində). Bakı, 1993.Səh. 79.)

Yunanlarla döyüşlər albanlar üçün uğurlu olur və onlar minlərlə düşmən əsgərini əsir alaraq, işlətmək üçün öz ölkələrinə gətirirlər. Lakin bu qələbədə çox keçməmiş, yeni müharibə başlanır.

Qeyd olunan hadisələrdən sonra Erməniyə Roma ilə ittifaqa girərək, Sasani imperiyasına qarşı çıxır. Favstos Buzandatsinin yazdığına görə 371-ci ildə Dzirav düzündə sasanı-alban və Erməniyə-Roma qoşunları üz-üzə gəlir. Onun qeyd etdiyi kimi, sasanilərin tərəfində erməni çarına qarşı Atropatakanın, Arsaxın, marların və kasların qoşunları da döyüşürdü. (Bax: Yenə orada, səh. 80).

Tarixi mənbələrdə Dzirav döyüşlərində Erməniyə-Roma qoşunlarının qalib gəldiyi göstərilərsə də, Urnayr və İgid Şargirlə bağlı bəzi fikir ayrılıqları mövcuddur. Razılışmaya görə erməni sparaleti Muşeqə qarşı II Şapurun qoşunları, romalılara qarşı isə Urnayrın və Şargirin miriadları döyüşməli idi. Lazım gəldikdə Urnayr sasanilərə kömək göstərəcəkdə. Bunu Favstos Buzandatsinin təsvir etdiyi döyüş səhnəsindən də başa düşmək olar: "Erməni sparaleti Muşeqə amansızcasına döyüşərək, İran qoşunlarına qalib gəldi və alban dastəsinin qalibni gözləyərək, bu qoşunu da darmadağın etdi. O, qaçmağa üz qoyan

kitabında tarixi hadisələri çox vaxt epodakı kimi şərh edir. (Bax: Аберян М. История древнеармянской литературы, т. I. Ереван, 1948. С. 153; Т.М.Мəmmədov. Qafqaz Albaniyası IV-VII əsrlərdə (rus dilində). Bakı, 1993. Səh. 17). Bu baxımdan onun Dzirav döyüşü ilə əlaqədar erməniləri qəhrəman, albanları isə döyüş meydanından qaçan qorxaqlar kimi təqdim etməsi də məhz uydurulmuş epod şərhidir. Tarixi həqiqət isə başqadır.

TARİXİ HƏQİQƏT

Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, Dzirav döyüşü zamanı iranlılar ermənilərə, albanlar isə romalılara qarşı döyüşürdü. II Şapurun qoşunu erməni sparaleti Muşeqin qoşunu qarşısında tab gətirə bilmir. Köməyə gələn alban çarı Urnayrın miriadi ermənilərin əvvəlcədən qurduqları pusquya düşür. Buna baxmayaraq, albanlar təslim olmadən axıra kimi döyüşürlər. Lakin getdikcə vəziyyət Muşeqin xeyrinə dəyişir. Bu vaxt romalıları xeyli sıxışdıran Şargir öz miriadi ilə Urnayrın köməyinə tələsir. O, hadisə yerinə çatanaqədək qarşısına çıxan erməni sərkərdəsinin qoşununu darmadağın edir və Muşeqin döyüşü araziyə yaxınlaşır. O, erməni sparaleti ilə tək bətk döyüşmək niyyətində

idi. Bu vaxt Şargirin qarşısına Spandarat Kamsarakanın başçılıq etdiyi qoşun çıxır. Döyüşdə hər iki tərəf xeyli itki verir. Sərkərdələrin tək bətk döyüşündə ham Spandarat, həm də Şargir ağır yaralanır. Lakin onlar son nəfəslərində döyüşür və hər ikisi həlak olur. Buna baxmayaraq, nədənsə, mənbələrdə Şargirin ölümü göstərilir, Spandaratin yox. Əgər o, qalsaydı, Muşeqin sonrakı hərbi yürüşlərində yaxından iştirak edərdi. Lakin Dzirav döyüşlərindən sonra onun adı heç bir mənbədə qəçilmir.

Ləzgilərin axırda döyüşməsi Muşeqi hiddətləndirir və o, Urnayrı öldürməklə onları ruhdan salmaq istəyir. Tək bətk döyüşdə Muşeq alban çarını yaralayır. Çarı xilas etmək şərəf və ləyaqət məsələsi olduğuna görə ləzgilər Muşeqin qoşunu ilə daha amansızcasına döyüşür və Urnayrı düşmənin əlindən alırlar. Bu, Muşeqi özündən çıxarır. O, döyüş meydanına əlavə qüvvələr yeridir. Düşmənin qatqat çox olduğunu gören ləzgilər çarı xüsusi dəstə ilə döyüş meydanından çıxarı, özləri isə axıra kimi vuruşurlar. Hadisələrin sonrakı gedişatı da bu fikri təsdiq edir. Dzirav döyüşlərindən sonra II Şapurun müttəfiqlərindən – Albaniyadan, İberiyadan, Arsaxdan və digərlərindən qisas alan Muşeq Albaniyanın cəmi bir neçə vilayətini tuta bilməz, Lezgan çarlığına hücumu keçməyə cürət etməmişdi. (Bax: Lazar Pərpetsinin "Erməniyə tarixi" (qədim erməni dilində). Tiflis, 1907.)

IV-VII əsrlərdə yaşamış tarixçilərin və salnaməçilərin bəzi təhriflərə yol vermələrinə, bir sıra hadisələri yetərincə şərh etməmələrinə, bəzən onları sifarişlə qələmə almalarına baxmayaraq, tarix öz qəhrəmanlarını həmişə yaşadır. Bu qəhrəmanlar həm də xalqın onlar haqqında yaratdığı rəvayətlərdə, mahnılarda yaşayır. İgid Şargiri də tarix və xalq neçə əsrlərdir beləcə yaşadır.

Müzəffər MƏLİKMƏMMƏDOV.

Xəbərlər

www.samurpress.net

PERU MÖCÜZƏSİ

Yüz il əvvəl bəşəriyyətin yaşının 40 min il olduğu güman edilirdi. İndi alimlər həmin rəqəmə şübhə ilə yanaşırlar. Buna səbəb Peruda yenidən tapılmış daşlar və qayalar üzərindəki insan şəkilləridir. Şəkillərdə dinozavr və terodaktil ovlayan insanlar təsvir olunub. Mütəxəssislərin fikrincə şəkillərin 65 milyon il yaşı var.

QOCALIĞA QARŞI

Yaxın illərdə apteklərdə qocalığın qarşısını alan dərmanlar da satılacaq. Alimlər artıq "yaş əleyhinə" preparat hazırlamaq üzrədir. Preparatın əsasını resveratrol (qırmızı çaxırın təbii komponenti) təşkil edir. Onun güclü cavanlaşdırma təsiri var. Mütəxəssislərin fikrincə yeni dərman hələ də xərcəng, altsgeymerə və diabet xəstəliklərinin qarşısını almağa imkan verəcək.

İSLANDİYA TƏCRÜBƏSİ

Əvvəllər dünyanın ən çox içkidən istifadə edən ölkəsi sayılan İslandiya bu gün çoxalır nümünə göstərir. Burada alkoqolizm tamamilə aradan qaldırılıb. Ölkədə kəşf edilmiş nadir preparatlar buna imkan verir.

Hazırda Avropanın ən çox içki içən ölkələrindən sayılan Moldaviya, Lüksemburq və Estoniya İslandiya təcrübəsini öyrənmək üçün bu ölkənin hökumətinə müraciət edib.

ŞEKSPİRİN AVTOQRAFLARI

Dünyada dahi dramaturq Uilyam Şekspirin cəmi 6 avtoqrafı mövcuddur. İş adamları həmin avtoqraflardan külli miqdarda gəlir əldə etmək istəyirlər. Avropada bu günlərdə satışa çıxarılmış bir neçə avtoqrafa 5 milyon dollar qiymət qoyulub. İki nəfər avtoqrafı 4,5 milyon dollara almaq istədiyini bildirib. Mütəxəssislərin fikrincə avtoqrafın qiyməti yaxın vaxtlarda 7 milyon dollara qalxacaq.

QEYRİ-ADİ XİDMƏT

Rusiyanın Çelyabinsk vilayətinin Zlatoust şəhərinin məktəblərində və uşaq baxçalarında qeyri-adi xidmət fəaliyyətlə başlayıb. Bu, astroloji daktiloskopiya. Buradakı firmalardan birinin işçiləri uşaqların allorinə baxıb onların qabiliyyəti, istedadı və sağlamlığı barədə məlumat verir. Əvvəlcə uşaqların barmaq izləri skanerlə çəkilir, sonra xüsusi kompüter programının köməyi ilə təhlil olunur. Bundan sonra əl falçılarını valideynlərə, uşağın qabiliyyətini hansı istiqamətdə inkişaf etdirmək lazım olduğunu deyirlər.

MƏŞHURLARIN SÖZLƏRİ

Poeziyası və nəsrilə ədəbi aləmdə tanınmış, həm ləzgi, həm də Azərbaycan ədəbiyyatının inciləri sayıla bilən əsərlər yaratmış Sədaqət Kərimovanın yaradıcılığı yüksək bəşəri ideallara xidmət edir. Ona görə də onun əsərləri böyük təbiiyətvi əhəmiyyət kəsb edir və xüsusi bədii dəyərə malikdir. S.Kərimovanın yaradıcılığı Dağıstanın orta məktəblərində tədris olunur.

Həmidullah MƏHƏMMƏDOV,
A.A.Taxo-Qodi adına Dağıstan
Elmi Tədqiqat Pedaqoji İnstitutunun
direktoru, akademik

Sədaqət xanımın poeziyasında ləzgi qəlbini genişliyi, haqqı, ədaləti, düzlüyü sevən mərd ləzgi xarakteri, elimizin gözəl adət və ənənələri, amin-amanlığa, dostluğa çağırış, tarixin indiki kəşməkeşli qovuşağında dünyamızı üçün narahatlıq qabarıq nəzərə çarpır. Bu baxımdan, Sədaqət Kərimova geniş diapazonla malik sənətkar kimi diqqəti cəlb edir.

Əhmədulla GÜLMƏHƏMMƏDOV,
fəlologiya elmləri doktoru, akademik

Sədaqət Kərimovanın "Hal" kitabı məni öz cazibə dairəsinə necə saldısa, ondan ayrılma bilmədim. Son dərəcə maraqlı kitab idi. Yazıcının həyata dərindən bələd olması, yaxşı müşahidəsi və güclü təhkiyəsi məni əla heyran etdi ki, bu vaxta kimi Sədaqət Kərimova imzası ilə tanış olmadığımıza təəssüfləndim. İstedadsız qələm əhlilərinin meydan suladığı bir vaxtda belə istedadlı yazıcının öz gizli dünyasında gözəndən-nəzərdən uzaq qalmasına təəccübləndim.

Əzizə CƏFƏRZADƏ,
Azərbaycan xalq yazıçısı

Sədaqət Kərimovanın poeziyasının və nəsrinin başlıca keyfiyyətlərindən biri odur ki, müəllif ədəbiyyata daim yeni mövzular, yeni ideyalar gətirir. Klassik təhkiyənin aludəçisi olmur, özünəməxsus təhkiyə yaradır, sadə, anlaşıqlı, hamı üçün aydın olan deyim tərzinə üstünlük verir. Ona görə də Sədaqətin əsərləri marala oxunur. Bu əsərlər ədəbiyyatımızın inciləridir.

Mövlud YARƏHMƏDOV,
filologiya elmləri doktoru

Sədaqət Kərimova həm nasir, həm də şair kimi qüdrətli və lətifəlidir. Onun ləzgi, Azərbaycan və rus dillərində nəşr olunmuş bədii əsərləri - romanları, povestləri və şeirləri yüksək sənətkarlıq nümunələridir.

Əjdər AĞAYEV,
pedaqoji elmlər doktoru, professor

Ləzgi xalqının tanınmış söz ustası, qeyrətli və igid qızı, "Samur" qəzetinin baş redaktoru Sədaqət Kərimovanın son illərdə çap olunmuş kitablarının hər biri sanballı ədəbi abidədir.

Onun indiki çətin dövrdə heç yerdən və heç kimdən yardım almadan, ləzgi, Azərbaycan və rus dillərində "Samur" qəzetini buraxması, ana dilini yaşatmaq üçün bütün çətinliklərə və əziyyətlərə sinə gərməsi, milli mədəniyyətimizin və musiqimizin inkişafı naminə var qüvvəsini sərf etməsi əsl qəhrəmanlıqdır.

Ağariza SAİDOV,
Dağıstanın dövlət səfidi olan
"Ləzgi qəzet" in baş redaktoru

СЕДАКЪЕТ КЕРИМОВАДИН 60 ЙИС

“ЗИ УЬМУЬР ЗИ ЧІАЛАН ЖЕНГ Я!”

Твар-ван авай кьелемэгъли Седакъет Керимовадин уьмуьрдин 60 лагъай гатфар алуькнава.

Журналист хьыз ада гьеле алайат асирдин 80-йисара вич Советрин уьлкведин гзаф алакунар авай кьелемэгълийрикай сад тирди субутнай. Ам 7 агъурдалай гзаф макъалайрин, очеркрин, корреспондентийрин, зарисовкайрин, эссе ва фельетонрин автор я. Журналистикадай кьазаммишай агалкьунрай Азербайжандин Журналистрин Союздин “Къизил кьелем” ва Гьасанбег Зердабидин, Мегьесети Генжевидин, Натеванан тиварарихъ галай премийриз лайихлу хьана.

Зари хьыз ам гьам лезги, гьамни Азербайжандин халкьариз сэйли хьана. Адан шишар сиверай-сивериз фена. Адан кьелемдикай хкатай прозадин эсерар вирида гьевседалди келзава.

Лезги, азербайжан ва рус чіаларал чандай акьудай 3 романдин, 12 повестдин, 2 пьесадин, 7 поэмдин, 100-далай виниз гьыкайирин, вишералди шишррин, санлай 16 ктабдин автор тир и кьелемэгълидин яратмишунар тебизгъ авун патал Азербайжан Республикадин Медениятдин Министерстводин ва Азербайжандин М.Ф.Ахундован тиварунихъ галай милли китабханади “Седакъет Керимовадин 50 йис” тивар алай ктаб басма авуна. Адан

уьмуьрдин реькайини яратмишунрикай 3 ктаб, 80 макъала, 45 очерк чап хьанва. Лезгийрин, азербайжанейрин ва урусрин 76 авторди адан яратмишунрикай макъалаяр кхьенва. 68 шаирди адаз 95 ишир бахшинава.

Композитор хьыз ада вичин чіалариз 100-далай гзаф манияр теснифна. С.Керимовади рикелай раькурнавай 30-дав агакьна халкьдин манийрал чан хьана. Адан 40-далай гзаф манияр Азербайжандин ва Дагьустандин районийрин кьизил фондуна гьатнава. Меденият вилки тухунай ам 2006-йисуз Азербайжан Республикадин президент Илгьам Алиеван серенжемдади “Азербайжандин медениятин лайихлу кьвалахдар” гьуьрметини тивариз лайихлу хьана.

Режиссёр хьыз ада 2003-2007-йисара “Зи хайи эл” тивар алаз 2 фильм чіугуна. Алай аямда Азербайжанда лезги халкь авай гьаларикай, чи медениятдикай, чи кьвахъзавай хувьрикайини адетрикай рахъзавай и фильмаяр гележег несилар патал кьиметлу эммени я. Абур са шумудра Азербайжандини Дагьустандин телевиденийри кьалтурна.

2009-йисуз ада Дагьустандин Шарвилдин тиварунихъ галай премия, 2012-йисуз Дагьустан Республикадин Гьукуматдин “Гьуьрметдин грамота” кьачуна.

АГАЛКЬУНАР ТІАЛАБЗАВА

Любовь - это первый и в конечном счете единственный движущий стимул поэзии. Этим чувством пронизаны практически все стихи Седакет Керимовой: это не только любовь к родному человеку, но и любовь к родному краю, к его неповторимой истории, к своим соплеменникам, к мелодичной родной речи.

Михаил АЛЕКСЕЕВ,
доктор филологических наук, профессор,
зам. директора Института Языкознания РАН

Дорогая Седакет! Я была потрясена силой духа ваших стихов, которых я перевела сразу же на аварский язык. Это "Автопортрет", это "Вулкан", это стихи философской лирики "Я, кажется, уже жила когда-то..." Они войдут в книгу "Тропинка творчества", которая должна выйти в Дагестанском книжном издательстве в 2014 году.

Баху Меседу РАСУЛОВА,
аварская поэтесса.

Гатфариз дидедиз хьайи ада, халкьдиз гьамишалух яз амуьгдай яратмишунрин гатфар бахшина. Цийин поэзиядин прозадин гатфар. Гатфар йисан бахтавар бере ятла, адан яратмишунар чи литературадин бахтавар чинар я.

Мьюзеффер МЕЛИКМАМЕДОВ,
шаир, журналист

"Къарагъ, дуйня, "Лезгинкадал" "кьуьлериз" ктаб Бакуда чапнава. Ам 1999-йисуз чи гьйле гьатнавай лап хьсан ктабрикай сад я. Жуван фикир яз кьейд ийиз кланзава: нагагъ лезги шииратдин "Къизилдин фонд" teşkilнайтла, Седакъет Керимовадин "Къарагъ, дуйня, "Лезгинкадал" "кьуьлериз" ктабди ана вичиз лайихлу чка кьадай. Седакъет Керимовадин чіалари авагьар тийидай белки са кьузани, хьуьтуьлар тийидай са кьайи кьванни амуьгдач. Ашкьуйлар риклер лагьайтла и чіалари мадни гьевеслу, гьавалу ийида, чеб-чпелай хура цийи чіалар рахурда...

Мердали ЖАЛИЛОВ,
шаир, журналист

Седакъет! И твар ваз ганвайдаз гьалал хьурай. Вучиз лагьайтла и твар ваз лайих я. Чіехи Аллагьди и тваризин хас тир вири хестар ганва ваз. Чна – лезгийри чи чилин, чи халкьдин, чи чіалан, чи адетрин кьаравулда акьвазнавай, абур кьвахъ тавун патал, чи гележег жегьил несилдиз агакьунар патал галат тавуна зегьмет чіугузвай женгчи Седакьетади дамаззава.

«Хайи чил» тивар алаз вуна чіугунвай I ва II филм-

Заз лезги зари Седакъет Керимовадин нубатдин ктабди - шииратдин кьвалгалди еке лезет гана.

Ктабдин килел "Аферин!" гаф кхьена, жува-жуваз фикирна: "Им адетдин ктаб туш, им гьиссерин дагъ, бегьердин багъ я. Им адетдин ктаб туш, им лезги руьгьдикай, намусдикай, такабурувилкай теснифнавай жанлу риваят я. Ктабди заз ахьтин Теам гана хьи, ада зак ахьтин руьгъ кутуна хьи, адай заз ахьтин уstadвилдин дережа акунна хьи, заз сифте нубатда келзавайдаз малумариз кланзава: лезги литературадин, лезги шииратдин алемда цийи гьед, Зуьгьере хьтин кьати гьед пайда хьанва. Ам Седакъет Керимова я.

Гьыкам КЪУРБАН,
зари, филологиядин илимрин доктор

Sədaqət Kərimovanın "Hal" romanını azı on dəfə oxumuşam. Doğmalarımla, dostlarımla bir yerdə kitabdakı az qala hər cümləni, hər fikri təhlil etmişik. Müəllifin xəbəri olmadan özüm-özümlə əsərin müzakirəsini də keçirmişəm. Sonda belə qənaətə gəlmişəm ki, Nobel mükafatının təqdim edilməsi birəcə saatlıq, birəcə anlıq mənə həvalə edilmiş olsaydı, təkcə "Hal" romanına görə Sədaqət Kərimovanı və o kitabı, yeni sujet xəttinə görə işə həmin əsəri müəlliflə ilə birgə o mükafata layiq görərdim. Sədaqət xanımı Azərbaycan ədəbiyyatının son dövrlərdə boy göstərən ən gözəl əsəri kimi duyğuların saflığına, könlülərin işyanına, həyatın kəsməkəşlərinə bu qədər uyarlıq verdiyinə görə nağıllardakı sayaq dünya malından qəni edərdim.

Sülhiyyə MUSAQIZI,
yazıçı-jurnalist

Гзаф гьуьрметлу Седакъет вах! Ви цийи шишррин кьвалгал зав агакьна. Шумуд ийкьар я ам зи гьийай ават тийиз. Ви цларарин таьсирдикай хкатун четин я. Ви чіалан иервили, ви фикиррин деринвили зун гьейранарнава. Зун рикливай шад я, дамахъзава ви бажарагьдалди инсанвилел. Кьвалгал за ви шиклини кьалтурна телевидендай ганава, адакай са шумуд сеферда лезги ва урус чіалални радиодай гана. Ви гафарал кьвалах ийиз башламышда и мукьвара.

Мегьамед ГЬУЬСЕЙНОВ,
композитор

риз килигайла. «Самур» газет ва ви кьелемдикай хкатававай романар, повестар, шишрар, поэмаяр келайла, вуна лезгияр патал чіехи зегьметар чіугузвайди кьатгузва чна. Ваз булах хьыз развай ви яратмишунрин реьке амайдалайни чіехи агалкьунар тіалабзава за. Аллагьди вун чаз пара такурай.

Межлум ФЕРЗАЛИЕВ,
журналист, кхьираг

ТАБАСАРАНСКИЙ ЯЗЫК ЗАНЕСЛИ В КНИГУ РЕКОРДОВ ГИННЕССА

Табасаран – народ, проживающий в южной части Дагестана. Уникальная особенность этого народа – его язык, который даже занесли в Книгу рекордов Гиннеса, как самый сложный язык во всем мире. Но, к сожалению, по мнению современных экспертов, сегодня происходит постепенное исчезновение языка из лезгинской ветви, так как молодому поколению он известен лишь на начальном уровне.

Табасаранский язык относится к четырнадцати государственным языкам Дагестана. Он относится к лезгинской языковой ветви и входит в нахско-дагестанскую семью языков. Вместе с близкими ему лезгинским и агулским языками табасаранский образует восточнолезгинскую языковую подветвь.

Отличительная особенность табасаранского языка – его падежная система. Так, имена могут склоняться приблизительно в 48 разных падежах, 40 из которых – местные. В сравнении с лезгинским языком, который имеет 18 падежей, однако лезгины с легкостью понимают табасаранцев и без переводчика.

Глаголы, в табасаранском языке, которые изменяются по числам и лицам, обладают сложной системой наклонений и времен. В период с 1928 года письменность табасаранцев складывалась на основе латинской, а с 1938 года стал использоваться русский алфавит.

lezgi-yar.ru

Табасаранский алфавит

А а, Аь аь, Б б, В в, Г г, Гь гь, Гь гь, Д д, Дж дж, Дз дз, Е е, Е ё, Ж ж, Жь жь, Жв жв, З з, И и, И и, К к, Кк кк, Кь кь, Кь кь, КI кI, Л л, М м, Н н, О о, П п, Пп пп, ПI пI, Р р, С с, Т т, Тт тт, ТI тI, У у, Уь уь, Ф ф, Х х, Хь хь, Хь хь, Ц ц, Цц цц, Ш ш, Ч ч, Чч чч, Чв чв, Чь чь, ЧI чI, Ш ш, Шв шв, Шц шц, Ъ ъ, Ы ы, Ь ь, Э э, Ю ю, Я я, I I

Когда человек видит цель, у него вырастают крылья.

Китайская пословица

Хабарар

www.samurpress.net

ЮБИЛЕЙДИЗ
ГЪАЗУРВАЛ

ДАГУСТАНА

И йкьгара РФ-дин регионнар виликди тухунни министрствода кьиле феиш ижласадал Дербентдин 2000 йисан юбилей кьейд авуникай веревирдерна. Ижласда иштирак авур РФ-дин Президентдин патав гъай РД-дин гъамтиан векил А.Ермошкина лагъайвал, Россиядин виридалайини кьадим шешер тир Дербентдин юбилей лаихлудакъз кьейд авун патал вири кьуватар жезлбна кланзава. Инал юбилейдалди шешер абадарун патал авуна кланзавай крарикайни рахана.

РАСУЛ ГЪАМЗАТОВАН ЙИС

И йкьгара Дагъустан Республикадин кьил Рамазан Абуллатипова вири дуьньядиз сейли шаир Расул Гъамзатован юбилей кьейд авуни гъакъиндай серенжемдиз къул члуьгуна. Шн шаир диведиз хъайи 90 йис тамам жезва. Юбилей алай йисан 8-сентябрдиз тухуда. Р.Абуллатипован теклифдалди цилини йис Дагъустанда Расул Гъамзатован йис тирди мадумарнава.

СЕРИАЛ ЧУГЪАЗВА

«Дагъустандин этносар хуьн» проектдиз къадавал, ина жезгириклай сериал чуьгъазва. Гъаф серириклай ибарат тир сериалда Дагъустандин чара-чара халкьарин жезгилирин арада авай ала-кьайриклай, и алакьяр жезгемаруникай ихтилатда, сад тир Дагъустан ва ам виликди тухун идея теблизгьда.

ЦИЙИ ГАФАРГАНАР

Магъачкъалада урус чаланин лезги чалан цийи гафарган чалдай акъуднава. Ам тухьгъурайди Россиядин ИА-дин Дагъустандин Илимдин Меркездин Чалан, Литературадин ва Искусстводин Институтдин кьилин илимдин кьвалахдар Саимат Юзбекова я. Ада гафаргандин еинел 10 йисуз къвалахна. Ина 40 агъзур саф гъатнава.

И йкьгара Дагъустандин Гьукьуматдин Университетдин чалпанди урус чаланин агъул чалан гафарганин чалдай акъуднава. Ам тухьгъурайди университетдин филологиядин факультетдин декан, филологиядин илимдин доктор, профессор Шабан Мазанав я.

САМБО ВИЛИКДИ ФИДА

Алатай йисан эхирра исъятда тренериле кьвалахзавай пуд маишгъур спортсмен стхад – Рамазан, Юрий ва Телман Къурбановри СIтал Сулейманан райондин меркезда эцигна кардик кутур цийи спорткомплекс вири Кьафкъазда кьилди самбо виликди тухузвай карханадиз элкьурун кьарардиз къачунава. Илни дуьшубийдин кар туши. Кьасумхъуруьн самбистар вириниз сейли я.

Цийи комплексда вишералди жезгилири ва аялри самбодин сирер чирзава. Тренерри Шарвилдиз лаих жезгьал несил арадал гьун патал гъакьисагъвилелди кьвалахзава.

АГАЛКЪУНРИН МУЗЕЙ

Дагъустандин музей гъуьгъуна тхун патал эхиримжи вахтара са къадар крар кьиле тухузва. Гьабурруклай республикадин гьукьуматдин музей цийи кьилелай тухьгъурун патал герек тир кьван нуариин такватар чара авунава. Гила Магъачкъалада цийи музей – спортдин рекьай азалкуьуриин музей эцигиз кланзава. И музейди спортсменрин ватан тир Дагъустан вириниз теблизгьда.

ПОМНЯ О ГЕНОЦИДЕ

В городе Куба состоится международная конференция, посвященная трагическим событиям 1918 года, когда армянские дашнаки и большевики развязали в этом крае геноцид мирного населения. Организаторы конференции, в которой примут участие ученые из 14 стран, - Институт истории НАНА и исполнительная власть Кубинского района.

Между тем завершился второй этап работ по строительству вблизи города на братском кладбище жертв геноцида мемориального комплекса. Комплекс имеет форму пирамиды высотой 18 м, состоит из трех галерей - западной, восточной и основной. Рядом будут построены административное здание, условные гробницы и мемориальная площадь, на которой посетители будут высаживать деревья. Завершение строительных работ, проводимых по инициативе Фонда Гейдара Алиева, намечено на лето нынешнего года.

НОВЫЙ АЭРОПОРТ

Азербайджан рассматривает возможность строительства шестого аэропорта. Под строительство уже предложены три участка в северном регионе Азербайджана.

В частности, в качестве возможных вариантов места расположения нового аэропорта рассматриваются один участок в Хачмазском районе и два участка - Кубинском.

Строительные работы могут начаться после определения территории для размещения объекта и подготовки технико-экономического обоснования.

ЛЕЗГИНСКИЙ КВН

В Сулейман-Стальском районе РД проходит зональный этап игр КВН среди школьников. Организатором мероприятия выступило районное управление образованием.

В фестивале принимает участие 26 образовательных учреждений. Сейчас игры проходят на зональном уровне, по пять команд в каждой зоне. В полуфинал выйдут 8 команд: команды, победившие в 5 зональных играх, одна команда, получившая наибольшее количество голосов по смс-чату КТВ и отобранные решением жюри две команды, занявшие вторые места в зональном этапе с минимальным отрывом. А лучшие из лучших выйдут в состав сборной района.

Игра состоит из следующих конкурсов:

1. Приветствие команд на тему «Родной (лезгинский) язык».
 2. Домашнее задание - «Традиции и обычаи лезгинского народа».
 3. Музыкальный номер - «Фольклор».
 4. Конкурс капитанов.
 5. Импровизация (ШТЭМ).
- Жюри оценивает юмор, оригинальность, творческий подход, раскрытие темы, артистизм, музыкальное оформление номера, соблюдение регламента, сценическую культуру и мастерство исполнения.

ЗАБОТА О ПАЛОМНИКАХ

Фонд Сулеймана Керимова и «Наследие края» объединили усилия для строительства гостиницы на горе Шалбуздаг. Гора Шалбуздаг в Южном Дагестане является одной из высочайших вершин в этом регионе.

Эта гора почитается мусульманами как священная – каждый год паломничество на ее вершину совершают тысячи верующих. Но рельеф горы затрудняет восхождение, и прибывающие паломники вынуждены мириться с такими непростыми условиями. При строительстве гостиницы будут

учтены все потребности паломников. Он сможет предложить необходимые условия, что сделает восхождение на священную гору не таким изнурительным. Завершение строительства гостиницы на горе Шалбуздаг, рассчитанный на 80 паломников, планируется в августе 2014 года. Проект стартовал в мае 2010 года.

Хабарар

www.samurpress.net

ПАРА ЖЕЗВА

Вири Россияда хыз, уьлкведин юкван зулуник акатзавай вилатрани лези члал, меденият, адетар хуьн, халкьдин тарих чирун патал арадал гьызвай эжемиятринни меркезрин кьадар кьвердавай пара жезва. Алай вахтунда и регионда абурун кьадар 40-далай алатнава. Анжах Самара, Екатеринбург, Челябинск, Пермь, Уфа, Тамбов, Пенза, Воронеж, Саратов ва Тюмень вилатра 18 лезги медениятдин меркез тешикланава.

ЯРАН МЕХЪЕРАР

Красноярск вилатда лезгийр гзаф яшамши жезва. Ина абурух кьилди эцигуьрин бригадир ва компанияр ава. Шегьердин цийи кварталрикай са шумуд абуру эцигна. Лезги инжениерри, алимери, спортсменри, эцигуьнардай устларри чкадин агьалийрин патай гьурмет кьазанмишнава. Ина Яран сувариз мехъерар авун чи ватангьилийрин арада адетдиз элкьевна. Алай йисан Яран суварин йшкьара Красноярскда 28 лезги хизанди мехъерар авуна.

ЦИЙИ КАРХАНАЯР

Россияда гила са маса жуьредин карханаяр арадал кьезва. Уьлкведин члехи шегьерра исламдин ва чувудрин банкар, поликлиникаяр, магазинар кардик кутазва. Цийи карханаяр чкадин агьалийри гзаф хушдаказ кьабулзава. Вучиз лагьайтла и карханаяри тек мусурманризни чувудриз ваь, гьакли амай вири агьалийриз кьулдугьзава. Абурун магазинра маса гузай затларин ери вини дережадинди ва кьиметар уьжюз я. Поликлиникайра лап хьсан пешекарри кьваллахзава. Банкарри кредит кьил алаз гузвач. Цийи карханаяри гьам Россиядин, гьамни чини динрин кьануьрив кьадавал кьваллахзава.

КЪВЕ ГЪАВАДИН ПОЕЗДАР

И мукьвара Россиядин ракъун рекьера кьве гъвадин, алай девирдин лап хьсан поездар пайда жезда. 50 вагон гилигнавай ихьтин поездар Мурманск вилатда синагьдай акьуднава. Вагонар адетдинбурулай члехи я, кондиционералди, биотуалетралди, гьакли Интернетдиз гьахуьн патал Wi-Fi-дин хилералди таъминарнава. Ина инвалдир патал кьилди купеяр ава. Цийи поездри билетрин кьиметар уьжюзардай мумкинвални гузва.

МИЛЛИАРДАР ТУХУЗВА

Алатай йисуз Россиядай кьецепатан уьлквейриз 56,8 миллиард доллар пул тухванава. Им дугьуз тезжедай кьван члехи зиян я. Кьил акьудзавай ксарри дугьузайвал, и пулунив Россияда 8790 аялрин бахча, 700 агьзур хизан патал квалер эцигиз жездай. Ибурулай гьейри, гьакли 42 агьзур километрдин цийи рекьер кутадай мумкинвал авай. Алай йисуз ихьтин зияндиз рехь тагун патал ихтиярар хуьзвай органри жезг тухудай цийи методар кардик кутунава.

Жуванда тавурла,
чарадани ийидач.

Лезги халкьдин
мисал

ЭТНОГРАФИЯ

МАНИЙРИН МЕЛЕ

Хедижэ Жалалан руш Мамедова 1924-йисуз Кцлар райондин Шуру Худат хуьре дидедиз хана. Гуьлдюз фена Кцлариз куч хьайи дигеьлиди кьедалди ина уьмуьр гьалзава. Лезги

баядрал рикI алай Х.Мамедовади са береда вичиз ван хьайи кьван баядрал рикI алаз мецел гьийди. Вичихь хмулар, итулар авай и бадеди чи фольклор хун гьар са лезгидин буржи я дугьуда.

Далдам алай ярдин мехъер,
Ягъаз тахьай сусан гъава.
Вун акурла цай кьада за,
Жагьин тийиз риклин дава.

На векьера векь ягъада,
За ви маргъар таз экъведа.
Ирид сина клан хьай кьелем,
За ви дердер гъаз экъведа.

Къелема хьиз члал ахьайиз,
Лагь ви чуьнгур таравани?
Гьар межлисдал бендер лугьуз,
Ви дердерни пара яни?

Акъахайла къавуз кул гуз,
Кард акьатна вини цавуз.
Зун аватна чулав фуруз,
Низ гьарайда гьил яхь лугьуз?

Къацу багъдин юкь эчЕмир,
Ам къушариз тунвайди я.
Цай кутуна на зун кумир,
Зун Аллагьди канвайди я.

Чар кхьихь заз герен-герен,
Чан Куьредиз акьатай я.
Гьикьван чулгван за ви дердер,
Яд ченгидив агатай яр.

Зи Куьръанда вишни са чар,
Са чар къуна эзбера яр.
Патан хуьруз ганава зун,
Зи твар къуна эвера яр.

Баку галай пад лагьайла,
Руьз-руьз фена нагъв вилерлай.
ГьикI эхин за хьайи крар,
Алатнава яр гьуьлерлай.

Гада, за вав рикI вуганай,
Тарар лацу цуькведамаз.
Мехъерин югь тайинара,
Вун яргъарай хкведамаз.

Дагьларилай элкьез атай,
Вун лувар квай ничхир яни?
Икьван клани чун чаз тахьай,
Им дуьньядин эхир яни?

Шагнабатдин лепедаллаз,
Гуьлдюз физвай хам кьизилгуьл.
Чан клан хьана, тахьай кьелем,
Вун акурла шезва гуьгуьл.

Къацу багъда экъведайди,
Сад зун я лагь, сад кай Керем.
Эсли гьийлай акьатзава,
Ваз хьанвайди са вай Керем.

Ша, яр, чна гьил-гьиле кьан,
Гьил-гьилеваз гьуй жедайвал.
Клани ярдин кваллин сиве,
Зи сур авай куй жедайвал.

Чи багъдавай хел хайи тар,
Багь къушариз тунвайди я.
Зун винелай шад аквамир,
РикI дердерив ацанава.

На балкандив кьирмаж эКий,
За ви балклан хам ятла кван.
Заз хуьрерай ванер кьезва,
А ви гафар там ятла кван.

Кваллин къулухь румдин къубу,
Квалер цвена кьум хьанава.
Клани ярди лагьай гафар,
Риклин кьене гум хьанава.

Чи мектебдин чиле къулар,
Яраб абур нарат ятла?
Телебайрин юкьва авайд,
Зи клани ар Сурат ятла?

Истиканар аватиз хуй,
Чай шириндай кьенд амани?
Кланид хьайи я бахтавар,
Мад ваз чидай фенд амани?

Ша туплалар дегишарин,
Рекьидай кьаз тадарак хуьй.
Заз бейкефвал авач, кьелем,
Це лагьайди мубарак хуьй.

За агьдикай елкен цуда,
Гатуз тутар авадариз.
Ярдин гьиле чуьнгур ава,
Зи канвай рикI аладариз.

Аскерарин яргьи шалуь,
Кьийли-кьилиз экъвена зун.
Буба феи пад чин тийиз,
Йифиз-юкьуз ишена зун.

Чуьнгур къуна багъдавай яр,
Чуьнгурдин сим клар хуьрай ви.
Заз гаф гана ченги гьайи,
Зун акъаз рикI тлар хуьрай ви.

Вун хвашгалди, сафагалди,
Чан зи риклин экуьнин лаз.
Вун кьарибдай мус хтана,
Кьизил закъл гьилик галаз?

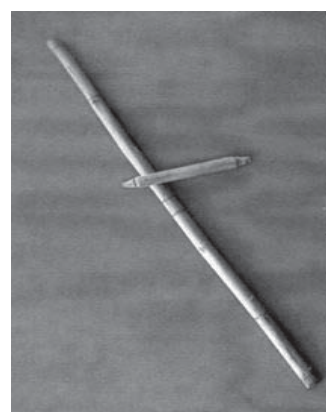
Зи капашда гелер ама,
Мехъерин кьан хинедикай.
Яр кьарибдиз акьатнава,
Вучда ихьтин дуьнедикай?

ЧИ КЪУГЪУНАР

Лезги этнографияда къугъунар чи халкьдин медениятдин икьван гагьди са акьванни хьсандиз чирнавачир гзаф марагьлу хилерикай я. Абур чпин жуьрейралди, жанлувилелди, инсанар агуьналди тафаватлу я. Халкьдин хьсан адетрив кьазвай, дегь члаварин гъава хуьзвай, аялвининни жегьилвинин мезреяр галкьурзавай къугъунар лезгийр яшамши жезвай вири чкайра инсанрин рикI алай машгуьлагдиз элкьенвай.

Къугъунарин жуьрейрин пун сад тиртлани, гьар хуьре абурух чпин тафаватлувилер авай. Спортдин элементралди девлетлу тир, сагламвилехьни шадвилехь ялзавай, руьгь кутазвай къугъунар виш йисаралди инсанрин уьмуьрда кьетген чка къунай. Ингье алай аямдин шартлари, телевизиядинни компьютерди яваш яваш халкьдин рикI алай и эмнини арадай акьудзава. Гзаф инсанриз чи къугъунар чидач. Жегьил несил лагьайтла, абурукай хабарсуз я. Гьавилей чи халкьдин руьгьдин ивиррикай тир къугъунар фад-фад риклел хкана кланзава.

И тилитда чна кинти-лаш ва туплашдикай ихтилатда.

КИНТИ – ЛАШ

Кинти-лаш къугъунар патал кьве лаш герек я. Абурукай сад са метрдин, мукьуди 10 см-дин яргьивиле жезда. Кинти чилел вегьеди. Сада твалуьнин кинти ягьайла ам цавуз акьатда, и цавуз акьатнавай кинти твалуьнин хьиягьна яргъаз акьудда. Ахпа лаш кьванцел эцигда. Мукьудда фена а кинти

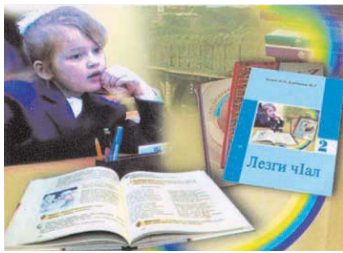
чилелай хжажна лашунал вегьеди. Твалуьнин гьа кинти ягъаз хьайитла, ам гьара (къалиб) жезва. Ягъаз тахьайтла, акьавзавай чкадиллай ада лашуьнин пудра кинти ягъаз цавуз акьудна кланзава. И члавуз вири зил къуна, «кьади, кьади, кьади» лугьуз эверда. Гьа и кьайдадив къугъун давам жезда.

ТУП-ЛАШ

И къугъуник кьве керетI эчелда. Гьар керетIдихь 4-4, 5-5, яни 6-6 аялар жезда. Чилел шар чулуна часпарар ийида. Чип вегьена царциин кьене ва кьедик къугъвадайбуьр малумарда. Идалай къулухь садбуьр шарциин кьене, мукьубуьр кьене патал часпардин пилера акьвазда. Пилерал алайбуьру туп сад-садал вегьена кьене авайбуьр алцуьрарна, эхирни абурукай сад тупуьнин ягъада. Акьуртла, кьережда авайбуьр катда. Кьене акьавзавайбуьрукай сада туп мукьудайвай кьахчуна, катзавайбуьрук галтугна, абурукай сад ягьайтла, туп акурди хкатда. Ягъаз тахьайтла, туп вегьейди вич хкатда. И кьайдада къугъун давам жезда.

ШипI туькьурайди:
С.КЕРИМОВА

“САМУРДИН” МЕКТЕБ

АЯЛРИЗ КИЕЛА

Абдусалим ИСМАИЛОВ

ЧУБАРУК

- Я хур лацу чубарук,
Тади ква ви луварик
Гьиниз кван вун фида кье?
Шарагриз вуч гьиди кье?
- За лув гуда рекьерай,
Хьипи кьубульн никлерай.
Некседавай кьубульн твар
Кьуна, ахпа вирин кьар
Гьун паталди лув гуда,
Дагьдин кьакьан сув кьуна.
Вирин кьарни жеда зав,
Кьубульн тварни жеда зав.
Зиян гудай цииц-пепе
Гьаз, элкьвена мад рекье
Гьат хьийида векьерай,
Хьипи кьубульн никлерай.
Лув гуда за шарагриз
Сив ацурна савкьватрив.

ИМУЧА-МУЧА

Чилин к^аник ч^емин кьеч?

◆ ◆ ◆

Я к^еви дустар,
Цлал вад уст^ар.

◆ ◆ ◆

Я к^вачер квач, я г^илер,
Вичи расда т^арам муькьвер.

◆ ◆ ◆

Юг^ди-йифди са кикел алайди.

◆ ◆ ◆

Яру яц ацукьна, ч^улав яц
кьарагьна.

◆ ◆ ◆

Са тар, тарцел цикьвед хел,
г^ар са хилел к^анни ц^уд пеш,
г^ар са пешини са пад ч^улав,
са пад лацу.

◆ ◆ ◆

Имуча-муча, г^илив цаз,
Мецел кьахчуз?

◆ ◆ ◆

Цлан т^екве вилен к^ват^.

◆ ◆ ◆

Я варз туш, я рагь,
Я шем туш, я чирагь,
Экв гуниз я кьучагь.

◆ ◆ ◆

Хам кьацуди,
Як яруди,
К^арабар ч^улавди.
Епини яд хьваз, дана дак^иваз.

◆ ◆ ◆

Инал т^амп^, анал т^амп^,
т^амп^алабаш, кьизилбаш.

ГЬИКИ КХЬИДА?

Чи гафарганра са бязи гафарин актив падеждин эхирар кьве жуьреда кьалурнава. Гьавилэй к^елдайбурувай и падеждиз кьезвай са бязи эхиррай кьил акьудиз жезвач. Чна к^елдайбуру эхирар ч^уруз кьхьизвай гафар актив падеждин теквилин ва гзаф-виллин кьадарда дуьздаказ гьик^ кьхьена кланзават^а ачухар-зава.

Гаф

Бег
Вак
Вет^л
Гьвет^л
Гьер
Жин
Кар (к^валах)
Кар (гьаят)
Кар (экьеч^дай)
Кар (бармакдин)
Карч
Кьав (к^валин)
Кьав (бот.)
Кьаз (кьуш)
Кьаз (бот.)

Акт. пад.
(тек. кь.)

бегди
вак^а
вет^ре
гьвет^лци
гьере
жинжи
карди
кари
каради
карци
кр^уни
кьаву
кьавди
кьазра
кьаца

Акт. пад.
(гз. кь.)

беглери
вак^лари
вет^лери
гьвет^лери
гьерери
чинерри
крари
карри
карари
карари
кр^чари
кьавари
кьаври
кьазари
кьацари

РИКИЕЛ ХУЬХ!

Де, жал, кван, ман, т^ун, хьи,
хьиз клусар маса гафаривай чараз кхьида. Месела: алмасди хьиз нур гузва; вун ша т^ун; де лагь ман; кьачу кван ва мсб.
Кьван, хьтин клусарни чараз

кхьида; амма абур сложный гафарин паяр тирла санал кхьида. Агьадихь галай мисалар гекьиг: а) и; б) им хьтин, ам хьтин, гьим хьтин, гьам хьтин; им кьван, ам кьван, гьим кьван, гьам кьван.

ЦИЙИ КТАБ

«КЪАКЪАРАВАЙ САБУР»

Твар-ван авай шair, критик ва публицист, Москва-дин М.Горькийдин т^варунихь галай Литературный Институт акьалт^арайдалай гурьгуьниз Дагьустандин Писателрин Союздин литературный журналрин кьилин редакторвиле к^валахай Азиз Алеман лезги ч^алал 12- ктаб Москвада чапдай акьуднава. Ктаб ам тук^уьрайбуру кьейд авунвай-вал, лезги халкьдин игит тарих, залан кьисмет, эрзиман мурадар ва чехи женгчи руьгь кьалурзавай кьет^ен гуьзгьу я.

Кьурулуш адетдинди тушир «Къакъаравай сабур» ктабда вичин вахтунда акьудиз тахьай са бязи шиирар, гьак^ни сонетар, рубаияр, триолетар, раджулар, вахилар, памфлет ва поэма-махар

гьатнава.

Лезги шииратдиз гзаф цийивилер гьайи новатор шair Азиз Алеман алакьунар себеб яз чи шииратда цийин жуьреяр ва жанрар, габурукай яз сонетар, триолетар, октаваяр, ронделар, ритурнелар, танкаяр, хоккуяр ва масабур пайда хьана. Гьа ихьтин цийивилер гьайивилэй чи машгьур шair Алирза Саидова адаз «шииратдин инк^илабрин ак^аж тежер, мягькем аскер» лагьанай.

Шairдин цийи ктабда дуьньядин шииратдин гзаф жуьрейра кхьенвай шиирар гьатнава. Им чи поэзия дуьньядин шииратдиз муькьваларзавай лап хьсан чешме я. Цийи ктаб к^елзавайбуру гзаф хушдаказ кьабулна.

ЧИ АРХИВДАЙ

Лезги Ариф Мирзекьулиева “Им тахьурай, ам хьурай” кинофильмда Серверан роль таммарзава.

Илимдин кьил
акьул, акьулдин
кьил - зегьмет я.

Лезги халкьдин
мисал

ЧИ БУБАЙРИ ЛАГЬАНАЙ...

Гафуникай

- Лугьудай гаф чурурна лагь.
- Гьар бармак алайди итим туш.
- Вац^у чил ат^луда, гафунни - итим.
- Гаф - гафунни хада.
- Гаф гафундиз кьведа, яд - гьубульз.
- Гафар - фараш, крар - яваш.
- Гьар гафуннихь вичин чка ава.
- Дуьз гафунни рик^ий т^еквен акьудда.
- Мез ава - кьил хуьдай, мез ава - кьил хадай.
- Ракуьн кьилини гьулдандин мез.
- Рахардан сив кьаз жедач.
- Рик^ин гаф рик^ив агакьда.
- Туькьуьл гафарникай акьул, туькьуьл векьерикай дарман хкатда.
- Хуьбуьл гафунни аслан муьт^убьгарда.
- Ч^уру ник^ик кьалар жеда, ваякьандив ч^алар жеда.
- Кар авурди крарин, кар тавурди гафарин иеси я.
- Кьиникьни хиве яхь, амма гафунилай эляч^мир.
- Гаф лагьайданди я, кар - авурданди.
- Фагьум тавуна лагьай гафунни рик^ т^арда.
- Як^у ат^луда, гафунни ат^луда.
- Акьуллу гаф гьар юкьуз ван кьведач.
- Гаф адан кьадир авай инсандиз лагь.
- Гаф чрана сивай акьуд.
- Гзаф яб це, т^имил раху.
- Мез тур я, гаф - хьел.
- Гаф гапурдилай хци я.
- Риб акат тийидай ч^адики гаф акатда.

Газетдин 2013-йисан 28-февральдин тилитдиз акьудай кроссворддин жавабар

Дуьз п^арара: 1. Мурадов. 6. Кларас. 7. Лубьуьм. 10. Мант. 11. Алпаб. 12. Етим. 15. Пилте. 16. Ампер. 17. Аггам. 18. Сухта. 19. Дели. 21. Дурна. 24. Уран. 25. Кавал. 26. Зак^ам. 27. Керемат.

Тик п^арара: 2. Расул. 3. Далда. 4. Вахт. 5. Лубье. 8. Гьажилегег. 9. Мишек^атвал. 13. Келима. 14. Саласа. 20. Илаж. 22. Услар. 23. Назим. 24. Улам.

ХАЧМАЗ ВИЛИҚДИ ФИЗВА

Эхиримжи йисара Хачмаз район абадвилерин рекъай гзаф вилиқди фена. Гьам шегерда, гьамни хуьрера паида жезвай шийи эцигуни, муьквери, рекъери рикл шадарзава. И

ийкъара Азербайжан Республикадин Президент Ильгьам Алиева райондихъ галаз алакьалу тир шийи серенжемдиз къул чугуна. И серенжемдиз къадайвал, 9 хуьр галкьурзавай

Хачмаз-Хъимил къишлах – Муллабурган рехъ гуьнгуьна хтун, шийи шегере кутун патал райондиз Президентдин игътиятдин фондунай 3,7 миллион манат пул чара авунва.

Д.Н.Толстой

Грех объедения

1. Если бы люди ели только тогда, когда они голодны, и питались простой, чистой и здоровой пищей, то они не знали бы болезней и им легче было бы бороться со страстями.

2. Все эти хитрые кушанья мало того, что трудны, еще и вредны. Так что не тем здоровым людям, которые едят хлеб с водой и кашу, надо завидовать хворым богачам с их хитрыми кушаньями, а богачам завидовать беднякам и учиться их питанию.

3. Редко умирают от голода. Гораздо чаще болеют и умирают оттого, что слишком сладко едят и не рабо-

тают.

4. Надо есть для того, чтобы жить, а не для того, чтобы есть.

5. "Щей горшок, да сам большой" - хорошая пословица, надо держаться ее.

6. Если бы не жадность, ни одна птица не попала бы в сети, и пчеловод не поймавал бы ни одной птицы. На ту же приманку ловят и людей. Брюхо - это цепь на руки и кандалы на ноги. Раб брюха всегда раб. Хочешь быть свободен, прежде всего освобождай себя от брюха. Борись с ним. Ешь для того, чтобы утолить голод, а не для того, чтобы получить удовольствие.

ЛЕЗГИЙРИН ХЪУЬРУЬНАР

Базардал са къуьзека ичин цилер маса гузай.

- Къад цил вад манатдихъ! - лугъуз ада цилер тарифар ийиз, муьштерияр къватъзавай.

- Вучиз икъван багъа? - лугъуз са касди адавай хабар къуна.

- Ичин цилер тугърдан къили гьикъван хъсандиз къваллахзавайди ятла чидани ваз? - жаваб гана къуьзека. Касди адахъ яб акалайдалай къулхъ жибиндай пул акъудна адав вугана:

- Ятла вице кван.

Са герендилай ам элкъвена хтана:

- Я халу! Вуна вучиз зун алпурарна? Вад манатдихъ вад кило ич къвезва эхир. Гьар ичин къенени къад цил ава, - лагъана ада экъий хъанваз.

- Вун акваз-акваз акъудли жезвай хъинд я гьа! - хуьрена къуьзуд.

Кас гафни талана алатна фена. Са герендилай ам мадни элкъвена хтана.

Жибиндай цувад манат акъудна къуьзекав вугана:

- Заз мадни цилер це!

КСТАТИ

Мужчина слушает ушами, женщина глазами; первый - чтобы понять, что ему говорят, вторая - чтобы понравиться тому, кто с ней говорит.

Василий КЛЮЧЕВСКИЙ

Женщины без мужского общества блекнут, а мужчины без женского глупеют.

Антон ЧЕХОВ

Мужчины любят ставить женщину на пьедестал, чтобы потом дать ей пинка. Без пьедестала удовольствие было бы уже не то.

Клэр ЛЮС

Ничто так не старит мужчину, как жизнь с одной и той же женщиной.

Норман ДУГЛАС

Большая часть мужчин требует от своих жен достоинств, которых сами они не стоят.

Лев ТОЛСТОЙ

Наблюдая за парой, сидящей за столиком ресторана, по длине пауз в их разгово-

ре можно судить о том, как давно они живут вместе.

Андре МОРУА

Почему бы и не любить свою жену? Любим же мы чужих.

Александр ДЮМА-сын

Счастливый брак - это брак, в котором муж понимает каждое слово, которого не сказала жена.

Алфред ХИЧКОК

Женщины находятся в гораздо более выгодном положении, чем мужчины: для них существует больше запретов.

Оскар УАЙЛЬД

Женщины в своем большинстве считают мужчин негодными и мерзавцами, но пока не нашли им подходящей замены.

Элизабет ТЕЙЛОР

Хуже нет, чем влюбиться без взаимности в собственную жену.

Габриэль ЛАУБ

ГАФАПАГ

Таркьул	- элкъвей
Тяфал	- нефс авай
Твалак	- тваларикай хранвай куткун
Телик	- рухунин клус
Тиги	- гьайвандин клуф
Хнуп	- ягъанат
Хурхуш	- чиркин пек
Цвягъ	- хузарин жуьре
Цемцер	- чулав тутарин тар
Цирипул	- недай дувулар
Царц	- ишигъ
Цина	- хъач атГудай мукал
Цуфан	- техил акадардай алат
Чакьу	- чехи ништер
Чевер	- жикИйрин жуьре
Черчи	- куьчебан
Чехь	- вучиз
Чипкар	- балкандин кикер атГудай мукратГ
Чхрыхан	- хуьшрекан
Шазда	- тлалабун

ВНИМАНИЮ ЧИТАТЕЛЕЙ!

В районах республики на газету "Самур" можно подписаться коллективно и индивидуально в любое время.

Годовая подписка составляет 15 манатов.

Справки по телефону: 432-92-17

В редакцию газеты "Самур" требуется девушка со знанием лезгинского, азербайджанского и русского языков, владеющая компьютерными навыками.

Тел.: 432-92-17

"САМУРДИН" КИОСК

Редакциядай къачу

Етим Эмин. Шиирар	Müzəffər Məlikməmmədov
Сгьал Сулейман. Шиирар	"Hacı Davud" (tarixi-sənədli oçerklər)
Седакъет Керимова "Кцлар, кцларвиар" (энциклопедиядин къватъал)	Мүзэффер Меликмамедов "Касар" (поэмаяр)
Седает Керимова "Медвежий дождь" (романы и повести)	"Эи хайи эл-П" (DVD) 2-х часовой музыкальный документальный фильм на лезгинском языке.
Седакъет Керимова "Чалакай баллада" (хкъагъай шиирарни поэмаяр)	"Чан дидедия" (CD) Музыкальный альбом ансамбля "Сувар".

ПРОДАЕТСЯ ДВУХЭТАЖНЫЙ ДОМ В ГУСАРЕ

Цена договорная. Конт. телефон: (050) 734-14-55

Средний ремонт, постоянная вода, телефон, газ, фруктовый сад.

SAMUR

Баş редактор
Седает КӘРИМОВА

Redaksiyanın ünvanı: AZ 1073 Bakı, Mətbuat, prospekti, "Azərbaycan" nəşriyyatı, 3-cü mərtəbə, 101-ci otaq.

www.samurpress.net
www.sedagetkerimova.com
e-mail:sedagetkerimova@gmail.com

Hesab nömrəsi
26233080000
"Kapital bank"ın 1 saylı
Yasamal filialı
kod 200037
VÖEN 130024708

Qəzet Azərbaycan
Respublikasının Mətbuat və
Informasiya Nazirliyində
qeydə alınıb.
Qeydiyyat nömrəsi - 78

İndeks: 5581

Tiraj: 3000

Tel: 432-92-17